

6. Стукало О. А. Комунікативні якості викладача як фактор удосконалення професійного спілкування. URL: http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pfto/2009_5/fi_les/ped_905_63.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

7. Уваркіна О. В. Формування комунікативної культури студентів вищихмедичних закладів освіти в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін: Київ, 2003. 193с.

СИДОРУК Ольга,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю «Правоохоронна діяльність», курсант 204 н.гр. ННІ № 3, рядовий поліції.

Науковий керівник:

ЛИТВИН Вікторія Вікторівна,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції ННІ №3, к.ю.н., лейтенант поліції.

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ НА ТЕРИТОРІЇ МАСОВИХ ПОХОВАНЬ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Військові дії, які вже третій рік відбуваються на території України, внесли значні корективи в життя всіх українців. Режим дії воєнного стану, запроваджений 24 лютого 2022 року, торкнувся не лише соціально-побутових аспектів, а й кримінально-правової сфери. Зокрема, вимушені констатувати, що Кримінальний процесуальний кодекс не був адаптований до запровадження воєнного стану, що зумовило необхідність внесення змін до деяких положень, зокрема Кримінального процесуального кодексу.

Після масової деокупації української території дедалі більшого значення набувала інформація про ексгумацію знайдених загиблих. Саме так у медіа називають дії, що проводилися в Ізюмі та Лимані на звільненій Харківщині.

Огляд трупа пов'язаний з ексгумацією є слідчою (розшуковою) дією, що полягає у виїманні трупа з відомого місця поховання в землі чи в іншому місці з метою його судово-медичного дослідження, а також у тих випадках, коли первинне судово-медичне дослідження цього трупа було проведене неповно або виникли нові серйозні обставини для перевірки обставин кримінального правопорушення шляхом дослідження раніше похованого трупа. Щодо процесуального

порядку, то слід зазначити, що ексгумація трупа здійснюється за постановою прокурора, саме ж виконання постанови покладається на службових осіб органів місцевого самоврядування. Після проведення ексгумації і необхідних досліджень поховання здійснюється в тому самому місці з приведенням могили в попередній стан. Під час ексгумації судово-медичним експертом можуть бути вилучені зразки тканини і органів або частини трупа, необхідні для проведення експертних досліджень. Він є важливим учасником цієї дії, оскільки саме судово-медичний експерт має спеціальні знання, які необхідні для огляду трупа, вилучення зразків тканини й органів або частини трупа, проведення експертизи тощо [1].

Слід зазначити, що процесуальний порядок дозволяє проводити огляд трупа (ексгумацію) за постановою прокурора. Може покладатись ця процедура на місцеві органи самоврядування. Все інше варто називати оглядом місця події. На сьогодні, якщо виявлено останки цивільних осіб, або військовослужбовців, частіше всього приймається рішення відправляти їх до судово-медичних експертних установ.

Правова регламентація цих дій міститься у п. 1.6 Інструкції про проведення судово-медичної експертизи, затвердженої Наказом МОЗ від 17.01.1995 № 6, де визначено, що «фахівці судово-медичні експерти можуть залучатися у встановленому законом порядку до участі в початкових та інших слідчих діях: огляду трупів на місці події (знайдення), ексгумації, вилучення зразків та інших» [2]. Звісно, що речі, які важливі для встановлення обставин події можуть бути вилучені.

Кримінальний процесуальний кодекс визначає й порядок огляду місця події разом з виявленим турпом. Оглядом трупа є окрема процесуальна слідча дія, яка проводиться слідчим та/або прокурором на місці події за обов'язкової участі судово-медичного експерта або лікаря і полягає у безпосередньому розпізнаванні зовнішніх ознак трупа з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення злочину [1].

Зважаючи на особливості проведення оглядів у місцях масових поховань, наголошуємо, що в умовах воєнного стану ця слідча (розшукова) дія може проводитися без участі понятих, але з обов'язковою безперервною відеофіксацією. Невідкладно після проведення вищезазначеної слідчої (розшукової) дії слідчий зобов'язаний внести відомості до ЄРДР та повідомити прокурора про початок досудового розслідування, не пізніше ніж протягом 24 годин.

Вважаємо за потрібне розглянути пропозицію щодо внесення зміни до статті 237 Кримінального процесуального кодексу України, доповнивши її додатковою частиною, яка регулюватиме процес огляду на територіях масових поховань.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012. № 4651-VI // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. (дата звернення 18.10.2023)

2. Інструкція про проведення судово-медичної експертизи : наказ від 17 січня 1995 р. № 6. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0254-95#top>.

3. Галаган В. І., Кулик М. Й., Моргун Н. С., Терещенко Ю. В. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією, у кримінальному провадженні України : навч. посібник. Київ, 2018. 113 с.

СИЧЕВСЬКИЙ Володимир,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю «Правоохоронна діяльність», курсант 102 н.гр. ННІ № 3, рядовий поліції.

Науковий керівник:

ЛИТВИН Вікторія Вікторівна,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції ННІ №3, к.ю.н., лейтенант поліції

НАДІЙНІСТЬ ТА СПОКІЙ: ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

З введенням режиму воєнного стану та відбиттям збройного вторгнення противника на українській території питання забезпечення публічної безпеки та порядку набуло неабиякого значення. З метою захисту населення поліція долучилась до вивлення диверсіоно-назистувальних груп, захисту майна від мародерства, виявлення коригувальників, охорони цивільної інфраструктури масового скучення людей тощо. Донині всі сили правоохоронних органів направлені на захист населення від будь яких протиправних посягань.

Воєнний стан - це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній